

5 | **Ontwikkelingen in Denemarken**

In Denemarken had men zich door een zeer goede organisatie van de fokkerij en een nieuw productiecontrolesysteem – het selectiemesterijonderzoek – met succes toegelegd op de fokkerij van een type Landvarken met een grote geschiktheid voor de productie en bereiding van bacon voor de Engelse markt. Na een Duitse importstop kwam in 1880 de export van bacon naar Engeland op gang. Aan het eind van de jaren tachtig was die al toegenomen tot zo'n 40.000 ton. Voorts gaf staatsconsulent Peter August Mørkeberg vorm aan de organisatie van de Deense varkensfokkerij door de opzet van staatserkende fokbedrijven, de

basisfokkers. Die bedrijven – in het Deens avlcentre – stonden onder controle van de Deense landbouworganisaties. In 1898 waren er 12 erkende fokbedrijven voor het Groot Yorkshire en 53 voor het Deense Landras gesticht.

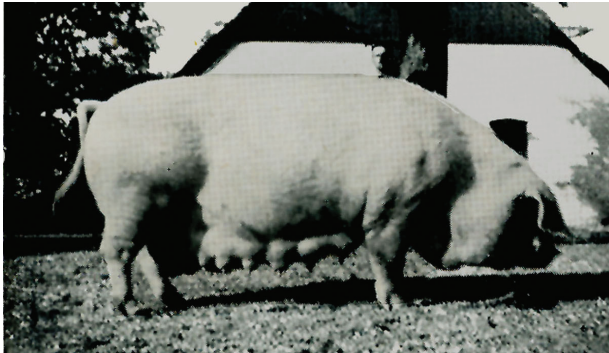
De fokkerij van het Deense Landras werd het meest gestimuleerd, omdat de Yorkshire-fokkerij afhankelijk was van de import van fokdieren uit Engeland. Import uit Engeland was riskant omdat daar varkenspest voorkwam.

In 1909 werd de eerste selectiemesterij gesticht in Elsesminde op het eiland Fünen. Hier werden biggen van verschillende afstamming centraal, onder dezelfde omstandigheden, gemest om een betrouwbaar inzicht te krijgen in de aanleg voor groei en voederverbruik. Voor een betrouwbare indruk van de slachtkwaliteit werden de selectiemesterijvarkens beoordeeld op diverse slachteigenschappen als lengte, spekdikte en de vorm van de schouders en de hammen.

5.1 | Deens Landvarken

Het Deens Landvarken werd evenals het Veredeld Duits Landvarken gefokt in de tweede helft van de 19e eeuw. Het Engelse Yorkshire en vermoedelijk ook het Tamworth hebben daarbij aanvankelijk een rol gespeeld. Het Jutlands varken heeft de grootste bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het Deens Landvarken, omdat dat type het best paste in de fokrichting.

De fokrichting was duidelijk gericht op een langgerekt varken met dun spek en een goed ontwikkelde achterhand. De ontwikkeling van de hammen en de relatief lichte schouders bepaalden voorts duidelijk het type. Het Deens Landvarken was verfijnder, droger en edeler dan het Veredeld Duits Landvarken.

DEENS LANDVARKEN

De organisatie van de fokkerij met de door de staat gecontroleerde fokbedrijven is van grote betekenis geweest voor de indrukwekkende prestaties van de Deense varkensfokkerij. Daarnaast was het selectiemesterijonderzoek, dat al voor 1910 in gang gezet was, de basis voor de verbetering van de mest- en slachteigenschappen. Dat slechts twee beren en elf zeugen het oorspronkelijke uitgangsmateriaal vormden voor het Deense Landras betekent, dat er is uitgegaan voor een smalle basis.

EERSTE DEENSE SELECTIEMESTERIJ IN ELSMINDE

Vooral de coöperatieve Deense exportslachterijen hebben de fokkerij en het selectiemesterijonderzoek sterk gestimuleerd. De bereikte resultaten zijn indrukwekkend. Denemarken kreeg hiermee op het gebied van organisatie, onderzoek en fokkerij een wereldnaam en een grote voorsprong op Nederland. Het Deens Landvarken werd naast het Engelse Large White of Groot Yorkshire een grote genetische bron in de wereld van de varkensfokkerij.